

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0107322

ชื่อวิชาภาษาไทย ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์
(ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ Historical Methodology)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประวัติศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0107322 ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์

3(2-2-5)

Historical Methodology

บุรพวิชา : -

ควบคู่ : -

ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ และการฝึกปฏิบัติ เพื่อประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการสร้างนวัตกรรมทางสังคม

Historical methodology and practice so as to apply body of knowledge to create social innovations

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☒ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิษฐ์

อาจารย์ผู้สอน ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิษฐ์

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568/ภาคการศึกษาต้น / นิสิตชั้นปี 4

5. วัน/เวลา/สถานที่เรียน

วันพฤหัสบดี เวลา 13.00 -17.10 น. ห้อง 13404 อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

28 ตุลาคม 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

- 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ โดยมีการฝึกปฏิบัติการ
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อการประยุกต์ใช้สร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคม
- 1.3 ประวัติศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีจริยธรรมทางวิชาการ รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และต่อสังคม

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ และการฝึกปฏิบัติ เพื่อประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการสร้างนวัตกรรมทางสังคม

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษด้วยตนเอง
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30(2x 15 สัปดาห์	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30 (2x 15 สัปดาห์	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 75 (5x 15 สัปดาห์

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3 ชั่วโมง/สัปดาห์

วันพฤหัสบดี เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้อง 13527

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	แนะนำรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เอกสารตำราเรียน พูดคุยข้อตกลงในการเรียนและการวัดการ ประเมินผลการเรียน	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -แนะนำรายวิชา สื่อที่ใช้ - มคอ.3 - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
2	หลักฐานทางประวัติศาสตร์: หลักฐาน ขั้นต้น-หลักฐานชั้นรอง, หลักฐานที่เป็น ลายลักษณ์อักษร-หลักฐานที่ไม่เป็นลาย ลักษณ์อักษร	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
3-4	วิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์ การอ่าน วิเคราะห์-สังเคราะห์ ข้อมูลทาง ประวัติศาสตร์ การใช้ข้อสนเทศจาก หลักฐานทางประวัติศาสตร์	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
5-6	แหล่งข้อมูลและการสืบค้นข้อมูลหลักฐาน สำหรับการศึกษาทางประวัติศาสตร์: หอสมุด, หอจดหมายเหตุ, พิพิธภัณฑ์, แหล่งโบราณคดี, แหล่งข้อมูลในระบบ สารสนเทศ	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				-เอกสารและข้อมูล หมวด 5	
7	จริยธรรมทางวิชาการสำหรับการศึกษา ทางประวัติศาสตร์: การอ้างอิงข้อมูล หลักฐานตามหลักวิชาการ จริยธรรมการ วิจัยในคน	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
8-9	การบูรณาการศาสตร์และทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาประวัติศาสตร์	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
10-11	การพัฒนาหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์: การพัฒนาชื่อเรื่อง ความสำคัญของปัญหา ขอบเขต วัตถุประสงค์ การตั้งคำถามวิจัย การสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และการ จัดทำเค้าโครงการศึกษา	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
12-13	การเขียนรายงานวิจัยทางประวัติศาสตร์	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การฝึกฝนการเขียน รายงานทาง ประวัติศาสตร์	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				สื่อที่ใช้ - Power Point	
14-15	การนำเสนอโจทย์วิจัยทางประวัติศาสตร์	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิษฐ์
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site
- ☐ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
1.	หลักฐานทางประวัติศาสตร์: หลักฐาน ขั้นต้น-หลักฐานชั้นรอง, หลักฐานที่เป็นลาย ลักษณ์อักษร-หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์ อักษร	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	3	10
2.	วิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์ การอ่าน วิเคราะห์-สังเคราะห์ ข้อมูลทาง ประวัติศาสตร์ การใช้ข้อสนเทศจาก หลักฐานทางประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	5	10
3	แหล่งข้อมูลและการสืบค้นข้อมูลหลักฐาน สำหรับการศึกษาทางประวัติศาสตร์: หอสมุด, หอจดหมายเหตุ, พิพิธภัณฑ์, แหล่งโบราณคดี, แหล่งข้อมูลในระบบ สารสนเทศ	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	7	10
4.	จริยธรรมทางวิชาการสำหรับการศึกษาทาง ประวัติศาสตร์: การอ้างอิงข้อมูลหลักฐาน ตามหลักวิชาการ จริยธรรมการวิจัยในคน	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	7	10

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
5.	การบูรณาการศาสตร์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินจากการทำแบบทดสอบและการนำเสนอการค้นคว้าของนิสิต	9	10
6.	การพัฒนาหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์: การพัฒนาชื่อเรื่อง ความสำคัญของปัญหา ขอบเขต วัตถุประสงค์ การตั้งคำถามวิจัย การทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำเค้าโครงการศึกษา	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินจากการทำแบบทดสอบและการนำเสนอการค้นคว้าของนิสิต	13	10
5.	การนำเสนอหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินจากการทำรูปเล่มเค้าโครงการวิจัยและการนำเสนอการค้นคว้าของนิสิต	15	20
6.	สอบปลายภาค ประมวลความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์		16-17	20
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

ชนิดา พรหมพยัคฆ์ และ ญัฐพงษ์ สกุลเลี้ยว (บรรณาธิการ). (2563. วิธีวิทยาในการศึกษาประวัติศาสตร์.

กรุงเทพฯ : ศยาม.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (บก. (2527. ประวัติศาสตร์และปรัชญาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ

: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาติชาย พณยานนท์. (2541. “การวิจัยประวัติศาสตร์,” และ “การเขียนเค้าโครงการวิจัยประวัติศาสตร์,”

ใน วารสารประวัติศาสตร์. หน้า 1 – 7, และ หน้า 9 – 12.

ไชยยันต์ รัชกุล (แปล. (2549. ประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ:ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2562. ออกนอกขอบประวัติศาสตร์ไทย . นนทบุรี:ฟ้าเดียวกัน

นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัฒิยะ. (2525. หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :บรรณกิจ.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2543. ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ในพระราชพงศาวดารอยุธยา. กรุงเทพฯ: มติชน.

ยงยุทธ ชูแว่น. (2551. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย : ว่าด้วยความเป็นมา สถานภาพ แนวคิด วิธีการศึกษา

และบทบาทในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

กาญจณี ละอองศรี และธเนศ อาภรณ์สุวรรณ (บก. (2544. สัมผัสเหง้าที่เผาแผ่นดิน: รวมบทความเนื่อง

ในวาระครบรอบ 60 ปี ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. กรุงเทพฯ: มติชน.

เก่งกิจ กิติเรียงลาภ. (2561. แผนที่สร้างชาติ: รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทยในยุคสงคราม

เย็น. กรุงเทพฯ : Illuminations Editions.

เกรก เจ. เรย์โนลด์ส. (2550. เจ้าสัว ขุนศึก คักดินา ปัญญาชน และคนสามัญ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการ

ตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ฉลอง สุนทรวาณิชย์. “วิวัฒนาการการเขียนประวัติศาสตร์ไทย จากเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ถึง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ: ศึกษาเปรียบเทียบพระราชพงศาวดาร กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2,” วารสารศิลปากร, 16 เล่มที่ 4 (2515: 68 -82.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2548. **แนวทางและวิธีวิจัยสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.

ชนาวุธ บริรักษ์. (2562. **ความทรงจำใต้อำนาจ: รัฐ ราชวงศ์ พลเมืองและการเมืองบนหน้าปฏิติน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

ชาญ พนารัตน์. (2562. “พัฒนาการการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวในรัฐสยาม.” **วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, 31(1 , 80-109.

ชลีพร วิรุณหะ. (2551. **บุหงารายา:ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของชาวมลายู**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.

ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. (2558. **อ่านใหม่ : เมืองกับชนบทในวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: อ่าน.

ไชยันต์ รัชชกุล. (2557. **ปั่นอดีตเป็นตัว**. กรุงเทพฯ: อ่าน.

ทวีศักดิ์ เผือกสม.(2550. **เชื้อโรค ร่างกาย รัฐเวชกรรม: ประวัติศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2560 . **วงศาวิทยาของอิเหนา : ปัญหาเรื่องถิ่น ความสิ้นไหลของสัญญาและการเดินทางสู่โลกของปันหยี**. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรู๊ป.

ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2561. **หยดเลือด จารึก และแท่นพิมพ์: ว่าด้วยความรู้/ความจริงของชนชั้นนำสยาม พ.ศ. 2325-2411**. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรู๊ป.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2556. **กำเนิดสยามจากแผนที่ ประวัติศาสตร์ภูมิกายาของชาติ แปลจาก Siam Mapped: A History of the Geo-Body**. กรุงเทพฯ : คบไฟ : อ่าน.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2559. **โฉมหน้าราชาชาตินิยมว่าด้วยประวัติศาสตร์ไทย**. นนทบุรี: ฟาเดียวกัน.

ธนาช เดชพาวุฒิกุล. (2547. “บรรณานุกรมคัดสรร งานปรัชญาประวัติศาสตร์ , ประวัติศาสตร์นิพนธ์, วิธีทางประวัติศาสตร์ และสถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์: พ.ศ. 2515 – ปัจจุบัน” ใน**วารสารประวัติศาสตร์**

ธนาพล ลีมอภิชิต และ วริศา กิตติคุณเสรี. (2551, ตุลาคม – ธันวาคม. “ประวัติศาสตร์และการเมืองของวาทกรรม “หนังสือดี,” ใน **อ่าน**. 1(3: 39 – 60.

ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2542. **ประวัติศาสตร์และสหวิทยาการ: ชาตินี้เราคงรักกันไม่ได้**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธิติมา พิทักษ์ไพรวรรณ (แปล.) (2525. **การเข้าใจประวัติศาสตร์: มุลบทว่าด้วยระเบียบวิธีประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

- ธีระ นุชเปี่ยม. (2551, พ.ศ.-ส.ค.). “หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์,” ใน *สุทธิปริทัศน์*. 22(67 : 75 – 89.
- นาฏวิภา ชลิตานนท์. (2524. *ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544. *กรุงแตก, พระเจ้าตากฯ และประวัติศาสตร์ไทย : ว่าด้วยประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- เบนดิกท์ แอนเดอร์สัน. (2553. *ในกระจก: วรรณกรรมและการเมืองสยามยุคอเมริกา*. กรุงเทพฯ : อ่าน.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2556. *และแล้วความเคลื่อนไหวก็ปรากฏ: การเมืองวัฒนธรรมของนักศึกษาและปัญญาชนก่อน 14 ตุลา*. นนทบุรี: ฟ้ายาวไกล.
- ปราบดา หยุ่น และ รติพร ชัยปิยะพร (แปล. (2561. *ปรัชญาประวัติศาสตร์สายธารแห่งปัญญา A Little History of Philosophy*. กรุงเทพฯ : Bookscape.
- ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2561. *อัตลักษณ์เอกสาร : วงศาวិทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย*. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยะวัฒน์ สีแดงสุข. (2566. *การเมือง อนุสาวรีย์ และประวัติศาสตร์เรื่องแต่ง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พรชัย นาคสีทอง. (2567. *ชาติเมื่อวายุชนม์: อุดมการณ์รัฐไทยในอนุสรณ์ฯ ผู้ดับสูญ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- มุกหอม วงศ์เทศ. (2552. *อ่านผิด*. กรุงเทพฯ: อ่าน.
- วงเดือน นาราสัจจ์. (2548. *ประวัติศาสตร์: วิธีการและพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิศรา ตั้งคำวนิช. (2557. *ประวัติศาสตร์ “สุโขทัย” ที่เพิ่งสร้าง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2546. *วันวาร กาลเวลา แลน่านาคักราช*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิศรุต พึ่งสุนทร. (2556. *ประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตกก่อนศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิศรุต พึ่งสุนทร. (2556. “นักประวัติศาสตร์กับกอสซิปในชนบทประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก” ใน *รัฐศาสตร์สาร* 34 (2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2556: 27 -70).
- วิศรุต พึ่งสุนทร. (2557. *รายงานวิจัยพัฒนาการและแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์วัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล (2544. *ประวัติศาสตร์ที่เพิ่งสร้าง*. มปท : 6 ตุลาคม 66
- สมิทธิ ถนอมศาสนะ. (2558. *การเปลี่ยนแปลงทางความคิดของชนชั้นกลางไทยกับ “เรื่องอ่านเล่น” ไทยสมัยใหม่ ทศวรรษ 2460 ถึงช่วงทศวรรษ 2480*. วิทยานิพนธ์ (อ.ด. ประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

สายชล สัตยานุรักษ์, นักวิจัย (2550. ประวัติศาสตร์วิธีคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยของปัญญาชน (พ.ศ. 2435-2535: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม.

สุนทร ชุตินทรานนท์. (2552. ขาดินนิยมในแบบเรียนไทย. กรุงเทพฯ: มติชน.

อดิศร ศักดิ์สูง. (2552. ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2548. ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน : ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สกว.

อาร์โนล, จอห์น เอช. (2559. ประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์. แปลโดย ไชยันต์ รัชชกุล. กรุงเทพฯ: อ่าน

แอนเดอร์สัน, เบเนดิกต์. (2558. “บ้านเมืองของเราลงแดง: แง่มุมทางสังคมและวัฒนธรรมของรัฐประหาร 6 ตุลาคม.” ใน ศึกษาวิจัยไทย ย้อนสภาวะไทยศึกษา. นนทบุรี: ฟาเดียวกัน.

* ในแต่ละหัวข้อบรรยายจะแจ้งรายชื่อหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมตามแต่ละหัวข้อ